

Protokół
z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej
w Sadowiu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadowiu jest gminną jednostką organizacyjną, realizującą zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje Gminę, w której zamieszkuje 3869 mieszkańców. Wójtem Gminy Sadowie jest Pani Marzena Urban - Żelazowska.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadowiu został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/30/90 Gminnej Rady Narodowej w Sadowiu z dnia 26 lutego 1990 roku w sprawie powołania Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu.

Ośrodek posiada własny NIP 8631582636 i Regon 291185382.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu jest Pani Anna Urbańska.

Ośrodek w okresie objętym kontrolą działał w oparciu o:

- 1) Statut Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu stanowiący załącznik do Uchwały Nr XIX/89/2016 Rady Gminy Sadowie z dnia 30 marca 2016 roku w sprawie uchwalenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu, zmieniony Uchwałą nr XLV/216/2018 z dnia 28 marca 2018 roku w sprawie zmian w Statucie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu;
- 2) Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 2/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu z dnia 11 lutego 2019 roku w sprawie: ustalania Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu, zmieniony Zarządzeniem Nr 9/2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu;
- 3) Uchwałę Nr IV/21/2018 Rady Gminy Sadowie z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie przyjęcia wieloletniego rządowego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Posiłki w szkole i w domu” w Gminie Sadowie na lata 2019 – 2023;
- 4) Uchwałę Nr IV/20/2018 Rady Gminy Sadowie z dnia 28 grudnia 2018 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności oraz określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie pomocy w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów

Anna Urbańska

[Signature]

żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem rządowym "Posiłek w szkole i w domu" na lata 2019-2023;

- 5) Uchwałę Nr XV/88/2019 Rady Gminy Sadowie z dnia 13 grudnia 2019 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat jak również tryb ich pobierania;
- 6) Uchwałę Nr XXVII/132/2020 Rady Gminy Sadowie z dnia 26 października 2020 roku w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia, schronisku dla osób bezdomnych oraz schronisku dla osób bezdomnych z usługami opiekuńczymi;
- 7) Zarządzenie Nr 5. 2019 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu z dnia 1 marca 2019 roku w sprawie ustalenia zasad wysokości świadczeń pomocy społecznej w ramach wieloletniego rządowego programu na lata 2019 – 2023 „Posiłek w szkole i w domu”;
- 8) Zarządzenie Nr 0050.19.2018 Wójta Gminy Sadowie z dnia 10 lipca 2018 roku w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadowiu m.in.do:

- wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, należących do właściwości gminy,

- do załatwiania spraw i wydawania decyzji dotyczących potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Smolanko — koordynator kontroli - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 637/2021 z dnia 8 października 2021 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska;

*Pracownicy
Urząd*

Step

2. Renata Gwóźdź - starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 636/2021 z dnia 8 października 2021 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Pana Mariusza Paska.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej* w Sadowiu pod Nr 8.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 11 – 13 października 2021 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2021 roku do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadowiu mieści się w budynku Urzędu Gminy w Sadowiu, 27 – 580 Sadowie, tel. 15 83 – 20 - 941. Ośrodek zajmuje trzy pomieszczenia, które znajdują się na pierwszym piętrze budynku. Pokoje, które zajmuje OPS wyposażone są w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej.

P. Prociński

[Signature]

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki są dobre, klienci posiadają możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność. (Załącznik nr 1 – protokół oględzin siedziby OPS).

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS są: bezrobocie, niepełnosprawność oraz ubóstwo.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest na indywidualne konta bankowe klientów lub gotówką w Kasie Banku Spółdzielczego w Sadowiu.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr

Przedmiotem kontroli w zakresie zatrudnienia były kwalifikacje kadry zatrudnionej w obszarze pomocy społecznej (Zał. Nr 2 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Sadowiu w obszarze pomocy społecznej na dzień kontroli zatrudnionych było 5 pracowników: tj. kierownik, 2 starszych pracowników socjalnych oraz 2 pracowników socjalnych.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, że Kierownik posiada odpowiedni staż i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej posiada specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni, zatrudnieni w kontrolowanej jednostce legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach. Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe, zgodne z wzorem określonym rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy m.in.: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- **miernik: liczba mieszkańców gminy/ liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 3 869/ 4 = 967**

*Przebieg
Kontrola*

[Signature]

Z powyższego wynika, że stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 967 mieszkańców, a w OPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2020 r., 1876 ze zm.).

Zasiłki stałe

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 23 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, że od stycznia 2021 roku do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **18 osób**, w tym za 13 zasiłkobiorców Ośrodki odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób pobierających zasiłki stałe, na podstawie której wydano decyzje administracyjne: OPS.PS.5010.19.1.2019; OPS.PS.5010.14.1.2021; OPS.PS.5010.13.2.2020; OPS.PS.5010.8.1.2019; OPS.PS.5010.1.1.2020; OPS.8210.2.1.2018; OPS.PS.5010.17.1.2021; OPS.PS.5010.19.1.2020; OPS.PS.5010.16.1.2021; OPS.8210.17.1.2018.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku, sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych, wydanych na zasiłki stałe odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej.

Nadmienić należy, że w podstawie prawnej kilku skontrolowanych decyzji przywołano ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, oraz w części decyzji sprawdzonych w uzasadnieniu wpisano informację o objęciu składką na

*Przebieg
14/12/2021*

ubezpieczenie zdrowotne osoby pobierającej zasiłek stały. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w podstawie prawnej decyzji i umieszczanie w niej zapisu o składce. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji wpisywano wysokość świadczenia, okres, na jaki zostało ono przyznane oraz sposób i termin wypłaty.

W październiku 2018 roku wszystkie zasiłki przeliczone zostały zgodnie z nowymi kryteriami dochodowymi wprowadzonymi rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W trakcie czynności kontrolnych odnotowano, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden powodów wymienionych w art. 108 § 1 kodeksu postępowania administracyjnego.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

*Smolczer
Głuch*

Edm

Zasiłki okresowe

Z informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Załącznik Nr 3 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS – pkt 17) wynika, że od stycznia 2021 roku do dnia kontroli pomocą okresową objęto **11 osób**. Głównym powodem przyznania pomocy w postaci zasiłku okresowego było bezrobocie. Wysokość wypłacanych świadczeń była zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach: OPS.PS.5011.10.1.2021; OPS.PS.5011.8.1.2021; OPS.PS.5011.5.2.2021; OPS.PS.5011.1.2021; OPS.PS.5011.9.2.2021; OPS.PS.5011.9.1.2021; OPS.PS.5011.7.3.2021; OPS.PS.5011.7.2.2021; OPS.PS.5011.7.1.2021; OPS.PS.5011.3.2.2021.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej a także upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W postanowieniu decyzji informowano stronę o wysokości przyznanej pomocy, okresie na jaki pomoc została udzielona, powodzie przyznania wsparcia oraz o sposobie i terminach wypłaty świadczeń.

Ze skontrolowanych dokumentów wynika, że po wpływie wniosku o pomoc, pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację.

W aktach znajdują się m.in.: wnioski klientów, oświadczenia klientów, zaświadczenia, raporty z PUP, karty rejestracyjne, potwierdzające status osoby bezrobotnej, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, decyzje administracyjne.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki okresowe nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast podając powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu”

Z informacji uzyskanych od Kierownika OPS wynika, że w 2021 roku do dnia kontroli pomocy w formie posiłku udzielono ogółem dla **17 osób**, w tym dla 2 osób dorosłych. W okresie tym zasiłek celowy przyznano dla **31 rodzin**.

W kontrolowanym okresie dożywianie prowadzone jest w Szkole Podstawowej w Sadowiu, gdzie dożywianych jest 12 dzieci gorącym posiłkiem w cenie 1,30 zł.

Ponadto Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadowiu w 2021 roku opłaca posiłki dla 3 uczniów, uczęszczających do Szkoły Podstawowej w Opatowie, w której cena obiadu wynosi 5 zł.

Pozytywnym jest fakt, że w placówce oświatowej na terenie Gminy Sadowie dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców, dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji Programu dożywiania, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr: OPS.PS.C.5023.17.1.2021; OPS.PS.C.5023.14.1.2021; OPS.PS.C.5023.3.1.2021; OPS.PS.C.5023.28.1.2021; OPS.PS.C.5023.18.1.2021; OPS.PS.C.5023.16.1.2021; OPS.PS.C.5023.13.1.2021; OPS.PS.C.5023.15.1.2021 oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach: OPS.PS.P.5023.13.1.2021; OPS.PS.P.5022.11.1.2021; OPS.PS.P.5023.10.1.2021; OPS.PS.P.5023.7.1.2021; OPS.PS.P.5023.6.1.2021; OPS.PS.P.5023.12.1.2021; OPS.PS.P.5023.9.1.2021; OPS.PS.P.5023.P.1.2021; OPS.PS.P.5023.5.1.2021; OPS.PS.P.5023.4.1.2021.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno - bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc.

Pomoc w ramach Programu przyznawana była w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023 oraz Uchwały Rady Gminy Sadowie dotyczące dożywiania. W podstawie prawnej skontrolowanych decyzji widniało również upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej kilku sprawdzonych decyzji na posiłek odnotowano

R. M. Opatowiec
W. S.

[Signature]

brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wymienione akty prawne przywołane zostały z aktualnymi publikatorami i datami wydania aktów.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu widniał art. 48 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe odnotowano również art. 48, natomiast nie przytoczono art. 39 ustawy o pomocy społecznej, stanowiącego o zasiłku celowym.

W postanowieniu decyzji na zasiłki celowe wpisywano kwoty zasiłków, czas, na jaki świadczenia przyznano oraz informowano klienta o miejscu i terminach wypłaty zasiłków.

W postanowieniu decyzji przyznających posiłek określano kto jest biorcą, na jaki okres przyznano pomoc, typ posiłku, jego jednostkowy koszt, liczbę dni w tygodniu, na które przyznano posiłek oraz realizatora.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są w ramach danego roku budżetowego.

Zespół kontrolny stwierdził, że sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując stronę, iż decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w uzasadnieniu natomiast stosując zapis, że decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności z uwagi na jeden z powodów wymienionych w art. 108 § 1 k.p.a.

W pouczeniu decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej OPS w Sadowiu przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy, Ośrodek udziela również w szczególności uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

*Kierca
Wol*

Ches

Jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 3 pkt 18 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) kontrolowana jednostka, w roku 2021 do dnia kontroli udzieliła **14 osobom** zasiłków celowych, w tym **5 osobom** specjalnych zasiłków celowych.

Podczas kontroli sprawdzono akta:

Zasiłki celowe:

OPS.PS.5012.2.1.2021; OPS.PS.5012.3.1.2021; OPS.PS.5012.5.1.2021;
OPS.PS.5012.5.2.2021; OPS.PS.5012.6.1.2021; OPS.PS.5012.7.1.2021;
OPS.PS.5012.11.1.2021; OPS.PS.5012.13.1.2021; OPS.PS.5012.9.1.2021.

Specjalne zasiłki celowe:

OPS.PS.5012.4.1.2021; OPS.PS.5012.8.1.2021; OPS.PS.5012.10.1.2021;
OPS.5012.12.1.2021; OPS.PS.14.1.2021.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny, m.in.: dokumenty potwierdzające wysokość uzyskiwanego dochodu, decyzje ZUS lub KRUS o wysokości emerytury lub renty, odcinki rent, emerytur, kserokopie decyzji przyznających świadczenia rodzinne lub fundusz alimentacyjny, faktury za zakupione leki, oświadczenia klientów.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych przywołano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W skontrolowanych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

W decyzjach na zasiłki celowe prawidłowo przywołano art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

W sentencji sprawdzonych decyzji na zasiłki celowe oraz specjalne zasiłki celowe odnotowano wysokość przyznanego świadczenia, miesiąc, na który zasiłek został przyznany, cel, z uwagi na który pomoc została przyznana oraz sposób i terminy wypłaty zasiłków.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym na zasiłki celowe, w tym specjalne nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast podając powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

*Kontrola
OPS*

[Signature]

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie oraz o możliwości skorzystania z art. 127 a kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o prawie zrzeczenia się odwołania.

Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadowiu nie realizował pomocy w formie usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Z wyjaśnień Kierownika OPS (Załącznik Nr 4 – wyjaśnienia Kierownika dot. usług opiekuńczych) oraz z Załącznik Nr 3 pkt 26 - Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS wynika, że na terenie Gminy Sadowie usługi opiekuńcze świadczone są w ramach projektu „Program wsparcia osób niesamodzielnych i wykluczonych społecznie w Gminie Sadowie”, który realizuje Urząd Gminy Sadowie. Usługami w ramach wymienionego projektu objętych jest 20 osób, a świadczy je 5 opiekunów osób starszych. Dodatkowo 5 osób objętych jest wsparciem w formie usług opiekuńczych, które realizuje Spółdzielnia Socjalna „Porządek musi być” w ramach projektu „Opieka+”. Do obu projektów osoby wskazywane są przy pomocy OPS w Sadowiu.

Ponadto osoby po 60 roku życia z terenu Gminy Sadowie biorą udział w zajęciach organizowanych w dwóch Klubach Seniora, gdzie zapewnione mają zajęcia aktywizujące, posiłek i wsparcie, natomiast 11 osób starszych korzysta z pomocy opiekunów faktycznych w ramach pobieranych zasiłków dla opiekunów i specjalnych zasiłków opiekuńczych.

Nadmienić należy, że Gmina posiada Uchwałę Nr XV/88/2019 Rady Gminy Sadowie z dnia 13 grudnia 2019 roku w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowe warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia od opłat, jak również tryb ich pobierania.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu

Handwritten signature

Handwritten signature

administracji rządowej. Z pkt 27 tabeli, która jest załącznikiem nr 3 do protokołu wyniku, że nikt nie wnioskował o taką formę pomocy.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W domach pomocy społecznej na dzień kontroli przebywało 8 mieszkańców Gminy Sadowie, w okresie objętym kontrolą do placówek tych skierowano 2 osoby.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna dokumentowana jest w wywiadach środowiskowych. W kontrolowanej jednostce praca socjalna podejmowana jest podczas bezpośredniego kontaktu pracowników socjalnych z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i siedzibie Ośrodka. Praca socjalna realizowana przez pracowników socjalnych polega m.in. na: udzielaniu informacji, wskazówek, pomocy w wypełnianiu wniosków, pisaniu różnego rodzaju pism, pomocy w kompletowaniu różnego rodzaju dokumentów w celu złożenia ich w innych instytucjach, motywowaniu podopiecznych do rejestracji w PUP i aktywnego poszukiwania pracy, współpracy m. in.: z Urzędem Gminy, Policją, placówkami oświatowymi, służbą zdrowia, kuratorami czy sądami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającymi się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni kontrolowanego Ośrodka nie wykorzystują w pełni kontraktu jako instrumentu pracy socjalnej, bowiem w 2021 roku do dnia kontroli zawarli jedynie 2 kontrakty socjalne z klientami pomocy społecznej. Kontrakty te dotyczyły rejestracji w PUP oraz wyrobienia dowodu osobistego.

Pracownik socjalny

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie przeprowadzonej kontroli kompleksowej w OPS w Sadowiu ustalono, że pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z Programu dożywiania, zasiłku celowego oraz specjalnego zasiłku celowego przyznawano celowo i zasadnie.

Warunki lokalowe kontrolowanej jednostki są dobre, klienci posiadają możliwość swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Kierownik oraz pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy, wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest zgodny z art. 110 ust. 11 i 12 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej, gdyż na jednego pracownika socjalnego przypada 967 mieszkańców, a w OPS zatrudnionych jest nie mniej niż trzech pracowników socjalnych w pełnym wymiarze czasu pracy.

W aktach klientów znajdują się m.in. wnioski klientów, zaświadczenia o aktualnych dochodach, oświadczenia klientów, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, faktury za zakupione leki, dokumenty potwierdzające status osoby bezrobotnej, decyzje administracyjne.

W podstawie prawnej sprawdzonych decyzji administracyjnych odnotowano ustawę o pomocy społecznej, kodeks postępowania administracyjnego, rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej oraz upoważnienie Kierownika do wydawania decyzji w zakresie pomocy społecznej. W podstawie prawnej kilku sprawdzonych decyzji na posiłek odnotowano brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. W sprawdzonych decyzjach w podstawie prawnej widniały aktualne publikatory przytoczonych aktów prawnych.

Nadmienić należy, że w podstawie prawnej kilku skontrolowanych decyzji, wydanych na zasiłki stałe przywołano ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, a w uzasadnieniu części decyzji sprawdzonych decyzji wpisano informację o objęciu składką na ubezpieczenie zdrowotne osoby pobierającej zasiłek stały. Odprowadzenie składki na ubezpieczenie zdrowotne nie jest przedmiotem rozstrzygnięcia decyzji przyznającej zasiłek stały, zatem niezasadnym jest przywoływanie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych w podstawie prawnej decyzji i umieszczanie w niej zapisu o składce. Informacja o ubezpieczeniu zdrowotnym winna być przekazywana stronie odrębnym pismem.

Przebieg

W październiku 2018 roku zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji, wydanych na posiłki w ramach Programu widniał art. 48 ustawy o pomocy społecznej, mówiący o posiłku, a w podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki celowe odnotowano również art. 48, natomiast nie przytoczono art. 39 ustawy o pomocy społecznej, stanowiącego o zasiłku celowym.

W decyzjach na zasiłki celowe odnotowano prawidłowo przywołany art. 39 ustawy o pomocy społecznej, odnoszący się do zasiłku celowego, a w decyzjach na specjalne zasiłki celowe art. 41 wyżej wymienionej ustawy, stanowiący o zasiłku specjalnym celowym.

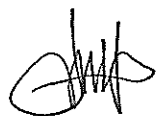
Pozytywnym jest fakt, że w placówce oświatowej na terenie Gminy Sadowie dzieci otrzymują gorący posiłek, co jest zgodne z zasadami prawidłowego żywienia, a tym samym z celami Programu „Posiłek w szkole i w domu”.

Zespół kontrolny odnotował, że sprawdzonym decyzjom administracyjnym wydanym w zakresie pomocy społecznej, nadano rygor natychmiastowej wykonalności, w podstawie prawnej przywołując art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, w sentencji informując klienta o tym fakcie, w uzasadnieniu natomiast podając powód nadania rygoru natychmiastowej wykonalności.

W pouczeniach decyzji informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji oraz informowano klienta o możliwości skorzystania z art. 127 a k.p.a., mówiącego o tym, że w trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję, a z dniem doręczenia organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek w kontrolowanym okresie nie wykorzystywał w pełni kontraktu socjalnego jako instrumentu pracy socjalnej.

Wojciech

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. z 2020 r., poz. 2285).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Protokół z przeprowadzonych oględzin dot. bazy lokalowej OPS.
2. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
3. Tabela sporządzona przez Kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.
4. Wyjaśnienia Kierownika dot. usług opiekuńczych.

*Wzrost
Kierownik
OPS*

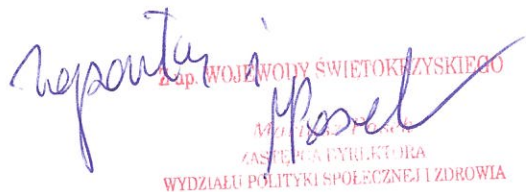
Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko

Kielce, dnia 4 listopada 2021 roku

Urząd Województwa Świętokrzyskiego
Miejscowość Kielce
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI W KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia
ul. IX Wieków Kielc 3, 25-516 Kielce

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Sadowiu

mgr Anna Urbańska

OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ
w Sadowiu
27-580 Sadowie, tel. 15 83 20 941
NIP 8631582636